

SENTÈNCIA 99-10 DEL 17 DE MARÇ DE 1999

CONTRACTACIÓ D'ENSENYANTS. EXIGÈNCIA DE LA NACIONALITAT ANDORRANA. LEGITIMACIÓ DELS APEL·LANTS. PRINCIPI D'IGUALTAT. Discriminació per raó d'origen. Nacionalitat. Justificació de la desigualtat de tractament entre andorrans i espanyols. DRET D'ACCEDIR EN IGUALTAT DE CONDICIONS ALS CÀRRECS PÚBLICS. Article 25 de la Constitució i 25. Paràgraf segon del Codi de l'Administració. PRINCIPI DE RECIPROCIAT DE TRACTE. Entre l'Estat espanyol i l'Estat andorrà.

Ponent: M.I. Sr. Lluís Saura Lluvià

ANTECEDENTS DE FET

1.- La Secció Administrativa de la Batllia, en la sentència núm, 98-63, de 18 de setembre de 1998, va desestimar la demanda dels agents, i va declarar ajustat al dret l'acord del Govern de 30 d'abril de 1997, confirmat, previ recurs de reposició, per silenci administratiu, relatiu a la contractació d'ensenyants per als serveis de Formació d'Adults, Formació Andorrana, Informàtica a l'Escola Andorrana i el Servei de Formació del Professorat d'Innovació i Recerca Educativa i de Recursos Pedagògics, desestimant la demanda, sense fer especial pronunciament respecte a les costes processals.

2.- Contra la sentència esmentada, els agents van interposar recurs d'apel·lació, que tingué entrada en la secretaria d'aquesta Sala el 5 de novembre de 1998 mitjançant el qual demanen la revocació íntegra de la sentència, amb declaració de nul·litat de l'acord impugnat. Argumenten que la nacionalitat dels professionals de l'ensenyament no justifica un tractament diferenciador en detriment d'aquells que posseeixen l'espanyola, de manera que la sentència contravé diversos preceptes constitucionals i de tractats internacionals que recullen el principi d'igualtat; que la sentència desconeix el principi de reciprocitat entre el Principat d'Andorra i l'Estat espanyol en matèria d'ensenyament i finalment, addueixen que tot i que en una primera contractació, el tracte a favor dels ensenyants andorrans podria ser admissible, no ho és quan els ensenyants espanyols son objecte d'una renovació contractual.

3.- De l'escrit anterior se'n donà trasllat a la representació processal del M.I. Govern, que el contestà per un escrit presentat el 24 de novembre de 1998, en el qual demana la desestimació del recurs d'apel·lació i la confirmació íntegra

de la sentència, amb imposició de les costes de la segona instància als apel·lants, defensant la correcció de la sentència dictada per la Secció administrativa de la Batllia.

4.- L'acte de la vista tingué lloc el dia 29 de gener de 1999 on, després de ser comunicat verbalment a les parts la denegació de les proves demanades en la segona instància, cadascuna d'elles va poder fer les al·legacions oportunes sobre les qüestions del litigi, quedant posteriorment les actuacions vistes per a deliberar i decidir.

FONAMENTS DE DRET

Primer.- La Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia és competent per a conèixer del present recurs, segons l'article 39,3 de la Llei Qualificada de la Justícia.

Segon.- Les qüestions controvertides en aquest litigi són les mateixes que es van formular i van ser resoltes en la causa AD-092-2/96, mitjançant la sentència núm. 98-56, els arguments de la qual cal donar per reproduïts.

Com dèiem en la sentència esmentada, els ensenyants que plantegen el litigi, que són de nacionalitat espanyola, prestaven llurs funcions en diversos centres d'ensenyament en virtut de contractes de treball de duració temporal successivament prorrogats, que, en un moment donat, no van ser renovats en haver adoptat, el Govern, l'acord recorregut consistent en oferir les places que es desocupaven als professionals de nacionalitat andorrana, excloent, per tant, els de nacionalitat espanyola.

Els apel·lants, que situen la raó del seu greuge en la vulneració del principi d'igualtat, consideren que la decisió del Govern, palesa un tractament que és contrari a la prohibició de discriminació per raó de l'origen (la nacionalitat espanyola, en el cas) a la qual es refereix l'article 6.1 de la Constitució. Cap discriminació constitucionalment avaluable existeix en el fet de que una Administració pública exclogui, de l'accés a les funcions educatives públiques, als que no tenen la nacionalitat del país, i vulgui donar l'exclusivitat o la preferència en el seu exercici als nacionals. Els apel·lants reconeixen implícitament la correcció d'aquest criteri quan consideren que, en realitat, el que no és admissible és tancar l'accés a una nova contractació dels ensenyants espanyols que ja prestaven llurs serveis en les places exclusivament als de nacionalitat andorrana és contrari als principis esmentats.

Aquesta tesi, més matisada, no pot, tanmateix, prosperar. No cal oblidar que la relació de servei entre els apel·lants i l'administració educativa andorrana no es funcional sinó laboral, de manera que, un cop extingida desapareix el vincle entre les parts, i la contractant dels serveis -en aquest cas l'Administració- té plena llibertat per decidir les condicions que han de reunir les persones que vol contractar, sense que aquelles als quals se'ls ha extingit el contracte siguin titulars de cap expectativa de què es mantinguin les condicions que els van permetre ser contractats en el seu moment.

En definitiva, la desigualtat de tractament entre estrangers i andorrans en aquesta matèria no és inconstitucional, i no ho és solament perquè troba justificació en raons molt comprensibles sinó, més senzillament, perquè res exigeix que hagi d'haver igualtat de tracte.

Tercer.- Per altra banda, el dret, que reconeix l'article 25 de la Constitució, d'accedir en condicions d'igualtat a les funcions i als càrrecs públics amb els requisits que determinen les lleis, correspon als andorrans, i no als estrangers, igualtat d'accés, entre els andorrans, que es garanteix tenint en compte els mèrits, els títols i la capacitat de cadascú, tal com preveu l'article 25 paràgraf segon del Codi de l'Administració.

És cert que el paràgraf tercer d'aquest article diu que "La llei determinarà les condicions en què podran ésser reclutades les persones que no gaudeixin de la nacionalitat andorrana", i la manca d'una llei que autoritzi l'exclusió dels no andorrans en l'accés a l'ensenyament es fa valer pels recurrents com una altra causa d'invalidació dels acords impugnats. Però tampoc pot prosperar la tesi, perquè la llei només és exigible per admetre els no andorrans a les funcions o als càrrecs públics, i no és necessària, per tant, per excloure'ls d'acord amb allò que s'acaba de dir i en el marc de la preferència que atorga als andorrans l'article 25 de la Constitució, ja esmentat.

Quart.- Finalment, els apel·lants addueixen que el principi de reciprocitat de tracte entre l'Estat espanyol i l'Estat andorrà comporta la irregularitat invalidant de l'exclusió feta en els acords impugnats, i consideren que aquest principi llueix en el conveni hispano-andorrà en matèria educativa, signat l'11 de gener de 1993 entre, d'una part, els ministeris d'Educació i Ciència i d'Assumptes Exteriors del Govern espanyol i, d'altra, la Mitra d'Urgell i el Govern andorrà (BOPA núm. 18, de 7 d'abril de 1993). Però aquest conveni no té l'eficàcia que se li pretén atribuir: en primer lloc perquè pel principi de reciprocitat un Estat té l'obligació de donar als ciutadans d'un altre el mateix tractament que aquest dona als ciutadans del primer, i en el cas, l'Estat espanyol no admet, en termes generals, el lliure accés a les funcions d'ensenyament públic dels ciutadans no comunitaris, per la qual cosa no es pot exigir, en nom del

principi citat, que l'Estat andorrà doni als espanyols idèntic tracte que als andorrans, ja que la preferència per ocupar els llocs de treball docents d'aquests centres s'atorga als funcionaris espanyols dels corresponents cossos docents, i només en el seu cas –disposició sisena- als ciutadans andorrans.

Cinquè.- Les consideracions anteriors determinen la desestimació de la demanda, sense que hi hagi mèrits per a fer un pronunciament especial sobre les despeses d'aquesta segona instància.

DECISIÓ

En atenció a tot el que s'ha exposat, el Tribunal Superior de Justícia, Sala Administrativa, en nom del poble andorrà, decideix desestimar el recurs d'apel·lació interposat per la representació processal de Miriam M. i altres contra la sentència de la Secció administrativa de la Batllia número 98-63, de 18 de setembre de 1998, que es confirma, sense fer cap pronunciament sobre les costes d'aquesta segona instància.

Aquesta sentència és ferma i executiva.

Manem que una vegada s'hagi complert el que disposa l'article 76 de la Llei de la Jurisdicció Administrativa i Fiscal es lliurin els autes originals amb la certificació d'aquesta sentència al Tribunal de Batlles, Secció Administrativa del qual procedien, i que s'arxivin les actuacions del Tribunal.